

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chelmiński
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 272 Wydanie P

Poznań, sobota dnia 19 czerwca 1937

Rok 32

Poznań, 18 czerwca.

Propozycja Ulitza

Niemcy w Polsce wystąpili wobec państwa polskiego z nowymi żądaniem uregulowania stosunku do mniejszości niemieckiej. Przez usta mianowicie kierownika śląskiego „Volksbundu”, dra Ulitza, wyszli z projektem utworzenia polsko - niemieckich komisji, czy też wydziałów, któreby wszędzie tam, gdzie mniejszość niemiecka w Polsce zamieszkuje, spełniały rolę pewnego rodzaju sądów rozjemczych w sporach wnoszonych przez określone organizacje mniejszości niemieckiej. Instancją odwoławczą od rozstrzygnięć komisji miałyby być właściwe ministerstwo. Propozycja przewiduje zasiadanie w komisji trzech Polaków, a dwóch Niemców.

Projekt ten ma swój dłuższy rodowód. Mniejszość niemiecka w Polsce otoczona była opieką traktatu o ochronie mniejszości oraz (na Śląsku) postanowień mniejszościowych konwencji genewskiej. Traktat o ochronie mniejszości narodowych został wypowiedziany przez Polskę dnia 13 września 1934 r., kiedy to minister Beck oświadczył w Genewie:

„W oczekiwaniu wejścia w życie powszechnego i równomiernego systemu ochrony mniejszości mój rząd czuje się zmuszony od dziś odmówić współpracy z organami międzynarodowymi w dziedzinie kontroli stosowania systemu ochrony mniejszości przez Polskę”.

Postanowienia mniejszościowe konwencji genewskiej upływają wraz z wygaśnięciem tej konwencji w dniu 15 lipca br.

Zarówno traktat o ochronie mniejszości, jak i postanowienia mniejszościowe konwencji ograniczały suwerenność państwa polskiego wobec pewnej grupy własnych obywateli, stawiając ją na stanowisku uprzywilejowanym. Dzisiaj przywileje te się kończą i gdy nie odnoszą skutku, z tych czy innych powodów, próby odnowienia ich w stosunku do mniejszości niemieckiej na mocy jakiegos układu polsko - niemieckiego, dr Ulitz, z własnej inicjatywy, czy też raczej inspirowany, usiłuje je wznowić w formie wewnętrznych instytucji państwa polskiego.

Nie jest to pierwsza próba w tym kierunku. Propozycję ustawowego uregulowania stosunku państwa polskiego do mniejszości niemieckiej wysunął już swego czasu „wódz krajowy” targanej obecnie wewnętrznym sporem „Jungdeutsche Partei”, senator Wiesner. Tak on wówczas, jak i obecnie dr Ulitz, projekty swoje podlali sosem zapewnienia o lojalności mniejszości niemieckiej w stosunku do państwa polskiego. Propozycja „wodza młodoniemców”, sen. Wiesnera, spotkała się ze sprzeciwem przedstawiciela „staroniemców” w Senacie, sen. Hasbacha, który na posiedzeniu w dniu 5 marca

Zgon b. prezydenta Doumergue'a

Paryż. (Tel. wł.) B. prezydent Francji Gaston Doumergue zmarł w piątek rano w Aigues Vives w departamencie Gard, gdzie urodził się 1-go sierpnia 1865 roku.

Przez przeszło czterdzieści lat Doumergue brał wybitny udział w życiu politycznym swego kraju. Był wielokrotnie ministrem i premierem, a od 1924 roku do 1931 piastował urząd prezydenta Francji.

Gdy położenie polityczne we Francji po rozruchach lutowych w roku 1934 było bardzo napięte, wówczas

wszystkie oczy zwróciły się na b. prezydenta. Chociaż oświadczył poprzednio, że wycofuje się z życia publicznego, jednak, widząc powagę chwili, stanął znów do apelu tworząc rząd zjednoczenia narodowego, który uspokoił wzburzone namiętności.

Doumergue chciał przeprowadzić zasadnicze reformy i domagał się od izb specjalnych pełnomocnictw. Gdy

mu odmówiono, wówczas ustąpił, powracając do życia prywatnego.

Zmarły był niewątpliwie wybitną indywidualnością o wszechstronnym uzdolnieniu, przy czym posiadał specjalny dar: umiał zjednywać ludzi swą pogodą i serdecznością. Schodzi do grobu jeden z najwybitniejszych synów Francji ostatniej doby.

Zatarg rządu z Senatem we Francji

Paryż. (PAT) Opozycja Senatu przeciwko pełnomocnictwom zaznaczyła się bardzo wyraźnie już w czasie posiedzenia komisji finansowej.

Senatorowie rozgorzyczeni i rozdrażnieni w stosunku do premiera z powodu jego wystąpienia w ostatniej dyskusji nad interpelacją w sprawie 40-godzinnego tygodnia pracy w hotelarstwie i przemyśle spożywczym — stanęli na stanowisku, że udzielą rządowi wszelkich środków do zwalczania spekulacji, ale żądają przedstawienia tekstów projektowanych dekretów. Wobec tego obrady nie dały wyników i komisja finansowa odroczyła się do dzisiejszego popołudnia.

Min. skarbu Auriol, opuszczając posiedzenie komisji zachował w rozmowie z dziennikarzami dużą rezerwę, dał jednak wyraźnie do zrozumienia, że rząd nie będzie się mógł zgodzić na dyskusowanie przez Senat pewnych dekretów, ponieważ ułatwiłoby to spekulantom uchylene się od skutków tych zarządzeń.

Obrady komisji finansowej mają tym większe znaczenie, że według tradycji cały Senat zwykle popiera sta-

nowisko komisji. W danej chwili zatarg rządu z Senatem wygląda bardzo poważnie i w kuluarach parlamentu uważają za prawie niemożliwe, aby ustawa o pełnomocnictwach mogła być uchwalona w ciągu piątku.

Paryż. (ATE) Dwie najważniejsze frakcje Senatu, Lewica Demokratyczna i Unia Republikańska odbyły narady celem rozważenia sprawy pełnomocnictw.

Unia Republikańska na której czele stoi b. minister sprawiedliwości Bernard postanowiła jednogłośnie odmówić zaufania rządowi i głosować przeciw projektowi. Lewica demokratyczna natomiast odroczyła swą uchwałę, oczekując na oświadczenia jakie mają dziś złożyć przed komisją finansową Senatu premier Blum i Auriol.



SP. PREZ. GASTON DOUMERGUE.

br. omawiał uchwały Rady Niemców w Polsce oświadczające, że Niemcom nie potrzeba jakichś nowych sposobów uregulowania ich stosunku do państwa i że wystarczy im wcielenie w życie zasad konstytucji. Widocznie jednak i wśród „staroniemców” zaszła ewolucja w kierunku zbliżenia się do poglądów na tę sprawę do sen. Wiesnera, bowiem dr Ulitz zalicza się do grupy „staroniemieckiej”, a jego projekt został, jak dotychczas, bez sprzeciwu przyjęty przez prasę „staroniemiecką”.

Świadczy to, że akcja Ulitza ma głębsze podłoże i być może jest przygotowana na szerszej platformie, kto wie, czy nie sięgającej poza granice Polski, co jest tym bardziej prawdopodobne, że opinia polska wypowiedziała się stanowczo przeciw uregulowaniu spraw mniejszościowych na mocy jakiegos układu polsko - niemieckiego.

Podobnie jednak, jak w stosunku do takiego układu, opinia polska musi się zwrócić bezwzględnie przeciwko jakemukolwiek wyjątkowemu traktowaniu mniejszości niemieckiej w Polsce przez stwarzanie „komisji rozjemczych” dla „sporów” między Państwem Polskim, a mniejszością niemiecką w Polsce.

Mniejszość niemiecka w Polsce nie jest „państwem w państwie”, aby ją uważać za grupę wyjątkową i uprzywilejowaną. Stworzenie takiego precdensu byłoby zezwoleniem na pierwszy

krok na drodze ku jakiejś autonomii i niewątpliwie obudziłoby apetyty w tym kierunku, nie tylko zresztą Niemców w Polsce. A było by to zbrodnią wobec narodowego charakteru państwa polskiego.

Można już dziś sobie dobrze wyobrazić, że owe „komisje rozjemcze” stały by się trąbą, przez którą leciałby w świat krzyk o rzekomym ucisku Niemców w Polsce. Zasypywane by były skargami, podobnie, jak swego czasu górnośląska komisja mieszana i sekretariat Ligi Narodów, w czym zresztą celował obecny projektodawca dr Ulitz.

I nic, że projekt przewiduje większość Polaków w owych komisjach. Nie chodzi o rozstrzygnięcia, ale o stworzenie instytucji, która byłaby pierwszym krokiem ku autonomii, o zrobienie wylotu w narodowym charakterze państwa polskiego, o stworzenie terenu do skarg i narzekań na rzekomym ucisku.

Gdyby chociaż można było mówić o wzajemności, to jest o tym, że ustawowe uregulowanie stosunku mniejszości niemieckiej do państwa polskiego wpłynęło by na polepszenie bytu Polaków w Niemczech. Ale to jest niemożliwe, jak stwierdza doświadczenie oraz specjalne warunki struktury i bytu Polaków za kordonem.

Dlatego realizacji projektu dra Ulitza sprzeciwić się trzeba stanowczo.

Na niedzielę, 20 czerwca ukaże się specjalny numer

„Kuriera Poznańskiego” poświęcony Wielkiemu Pomorzu,

w znacznie zwiększonym nakładzie, w objętości 40 stron.

Numer ten zawierać będzie m. i. następujące artykuły:

Wielkie Pomorze
Marian Seyda: **W przełomowym okresie Ludność Wielkiego Pomorza**
Edward Piszcz (Gdynia): **Pomorze w odrodzonej Polsce**

Józef Kunert (Gdynia): **Podnieść prężność gospodarczą Pomorza!**
Więcej troski o miasta pograniczne.
Włodzimierz Dworzaczek (Poznań): **Niemcy i Żydzi na Wielkim Pomorzu**
Jerzy Dębnicki: **Źródła sił niemieckich Ruch narodowy — przywódcy i działacze**

Ks. Feliks Bolt
Marian Turwid (Bydgoszcz): **Gryf w blasku kultury**

Dr Florian Barciński (Poznań): **Co nowe powiaty przyniosą Pomorzu?**
D. M. (Inowrocław): **Skąd Lokietek wiodł swe hufce**

H. K.: **Kujawy w ruchu narodowym**
Aleksander Wojder (Toruń): **Gród Kopernika wczoraj i dziś**

Konrad Fiedler (Bydgoszcz): **Bydgoszcz jako miasto pomorskie**

E. P.: **Rośnie wielkie miasto nad Bałtykiem (Potrzeby i bolączki urbanistyczne Gdyni)**

Z przeszłości Pomorza
K. O. (Grudziądz): **Plan miasta Grudziądz z r. 1810**

Bolesław Polkowski (Gdynia): **Letniska nadmorskie**

Jan Szynekiewicz (Tuchola): **Bory Tucholskie**

Do czego winniśmy dążyć w sprawie Gdańska?

Nemo: **Kompleks niższości i niszczenie pamiątek polskich w Gdańsku.**

Numer zawierać będzie z górą 100 ilustracji, map, wykresów itd.



W środę, dnia 16 czerwca 1937 roku, o godzinie 12-tej zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., w wieku lat 60, ś. p.

Roman Heisig

najdroższy mąż, najukochańszy ojciec, brat, dziadek i teść

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 20 bm., o godzinie 17-tej z kaplicy cmentarnej na Górczynie, o czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w głębokim smutku pogrążeni

żona, dzieci i rodzina

Poznań, Małeckiego 24

Lęczyca, Gostyń, Żabikowo, Berlin, Manheim, Świdnica.

Zakład Pogrz. „Ceremonjal”, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

zg 27263



Dnia 17 czerwca 1937 r. zmarł, ś. p.

Dr Walenty Machowski

członek Rady i Zarządu Izby Lekarskiej
Poznańsko - Pomorskiej

W Zmarłym Izba Lekarska traci wybitnego i nieocenionego towarzysza pracy, oddanego szczerze sprawom lekarskim.
Cześć Jego pamięci!

Rada i Zarząd

Izby Lekarskiej Poznańsko - Pomorskiej.

Pg 28 445-26,68



W dniu 17 czerwca 1837 r. zmarł, śp.

Dr med. Walenty Machowski

b. wiceprezes Obwodu Poznańskiego, b. członek Zarządu
Okręgu Wielkopolskiego, zastępca członka Zarządu
Głównego Związku Lekarzy P. P.

Związek Lekarzy składa hołd pamięci zasłużonego bojownika o niezależność stanu lekarskiego.

Związek Lekarzy Państwa Polskiego

Okręg Wielkopolski

dg 23 527



Dnia 17 czerwca 1937 r. o godz. 3.30, zasnął w Bogu, w 86 roku życia, nasz najdroższy ojciec, dziadek i pradziadek, ś. p.

Antoni Mikołajewski

długoletni emeryt, kierownik szkoły w Winnogórze.

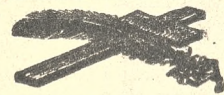
Eksportacja do kościoła odbędzie się w niedzielę o godzinie 17. Pogrzeb nazajutrz w poniedziałek, 21. bm. o godz. 9.30 w Winnogórze.

W ciężkim smutku pogrążeni

dzieci, wnuki, prawnuki i rodzina.

dg 23930

Winnogóra, Poznań, Leszno, Düsseldorf.



W środę, dnia 16 czerwca 1937 r. zasnęła w Bogu, namaszczonej Olejami św., nasza najdroższa i najtroskliwsza matka, teściowa, babka, siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Krajewiczów

Czesława Kowalewiczowa

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 19. bm. o godz. 5 po południu z kaplicy SS. Elżbietanki w Śremie do grobowca rodzinnego.

zg 27261

W ciężkim smutku pogrążeni
córka, zięć, wnuczka i rodzina.

Poznań-Sołacz, Wołyńska 2, Lipno, Śrem.



Dnia 17 czerwca 1937 r., zasnął w Bogu, po krótkich ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 20. bm. o godz. 17.15 z kaplicy cmentarnej na Jeżycach, ś. p.

Jan Sauermann

przeżywszy lat 76. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 20. bm. o godz. 17.15 z kaplicy cmentarnej na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążona

żona i rodzina.

Pg 28 446-56,15

Poznań, Krotoszyn, Miejska Górka, Kępno, Sandomierz, 18. VI. 1937.

Zakład Pogrzebowy, Bracia Nowak, Poznań, pl. Nowomiejski 10, tel. 10-46.



*Miljony złotych
wypłacita już swym
graczom kolektura*

DZIERŻANOWSKIEGO

Centrala: WARSZAWA, Nowy Świat 64

Oddział: GNIEZNO, Chrobrego 2.

P. K. O. 200 360

gdzie ostatnio padły 2 wygrane po zł 100.000,— 3 po zł 50.000,—
i wiele innych co jest najlepszą reklamą tej firmy.

Pg 28 107/8-62, 417/58



W środę, dnia 16 czerwca 1937 r. o godz. 5.10 rano, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babcia, ś. p.

z Bukowskich

Benedykta Woźniakowa

przeżywszy lat 65.

W głębokim smutku pogrążona
rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dn. 19. bm. o godz. 17 z kaplicy cmentarnej na Jeżycach. Msza św. w sobotę rano o godz. 8 w kościele św. Floriana na Jeżycach.

Poznań, Bydgoszcz.

zg 27 256

TAPETY - CERATY - LINOLEUM
Koczorowska i Borowicz
tylko Poznań, Al. Marcinkowskiego 24
naprzeciw Banku Gospodarstwa Krajowego.

d 23 10/2

**PODWAJA SIŁY
USUWA ZMĘCZENIE**



**SILV-OZON
MOTOR**

unpstrzegić się nasładowiędur!!

Szewskie

2

formy regal sprzeda Dolina 3 — rowery używane tanio sprzedam.
m. 7. zd 18 461 G. Wilda 19, Cyklon. zd 18 408

ng 44 930

Zdrój - Paulinów
(Paulanerbräu)

poleca

RESTAURACJA NURKOWSKI

POZNAŃ

Sew. Mielżyńskiego 23 tel. 2109

zg 27 260

Kolonialkę

mieszkaniem, towarem 650, spiesznie sprzedam, dobra dzielnica, dzierżawa 55.— Powód starość, Gruszkowa 10, Debiec, zd 18 441

**Poważna firma branży spożywczej
poszukuje**

**na stanowisko zaufane
doświadczzonego KUPCA**

w wieku nie niżej 30 lecz nie wyżej 40 lat. Kandydaci z wyższym wykształceniem mają pierwszeństwo. Warunek: **długoletnia praca zawodowa.** Zgłoszenia z podaniem warunków uprasza się skierować pod **ng 45 701** do Kuriera Poznańskiego św. Marcin 70.

